

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Martini Lvtheri Piae Ac Doctae Operationes In Dvas Psalmorvm Decades

Luther, Martin

Basileae

VD16 L 5540

Benedicam dominum qui tribuit mihi intellectum, Insuper & usq[ue] ad
noctem increpauerunt me renes mei.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37005

mundo & sibi amara & deformis, sicut ait, Nigra sum, sed formosa, nolite me
 cōsiderare q̄ fusca sum, quia decolorauit me sol. i. Christus subiicit me cruci &
 malis, & sic externe sum nigra, interne formosa: Oportet enim eum qui uult
 Christo placere, sibi displicere, sibi obscurū esse, si Christo præclarus esse uelit:
 Qui enim sibi placet, pertinet ad conuenticula sanguinis & carnis, ut quid er-
 go presumimus in mundo & carne magni esse, Episcopus super Episcopum,
 Ecclesia super Ecclesiam, cū Christus hic nō in hoc probet Ecclesiam, quo in
 oculis hominū uideri pōt, sed in eo quod ipse uidet, i. in fide, quæ eam humili-
 et sub omnibus & crucifiget? Sed sinamus, Hierarchia nostra, nomen habet
 sacri principatus, ideo pertinet illuc, Nec memor ero nominū eorum per labia
 mea, opera enim hominū sunt, ideo hominibus placent.

Benedicam dominum qui tribuit mihi intellectum,
 Insuper & usq; ad noctem increpauerunt me renes mei.

Hiero. & Heb. sic: Benedicā dñm qui dedit mihi cōsiliū, insuper & nocti-
 bus erudierūt me renes mei. Magnum certe & arduū hic signatur opus, quod
 est esse consiliariū, hoc est, qui in morte & passionibus, cum undiq; angustiat
 & pauet, sciat quid sit ei faciendum, quo fugiendum, Qui enim hoc consilio
 carent, fugiunt & nō effugiunt, Vnde Isā. vii. componit consilium cum forti-
 tudine, dicens: Requiescet super eum spiritus sapientiæ & intellectus, spiritus
 consilij & fortitudinis, spiritus scientiæ & timoris domini, Q̄ nisi consilio pol-
 leas, nulla fortitudo subsistet in morte, Itaq; non solum hoc donum dei est, tu-
 lisse malum & mortem, sed etiam nosse quō ferenda sint, & unde petendum,
 sicut Sap. ix. Et ut sciuī, quoniā aliter nō possum esse continens, nisi deus det,
 Et hoc ipsum erat sapientiā, scire cuius hoc donum esset, Quod ergo fuit con-
 silium Christo donatum? atq; q̄ nō fugit in morte, non retro abiit, sed dixit: *Cōsiliū Chris-
 ti in morte.*
 Cōserua me domine, tradita in manu dei tota sua causa, Ita enim solemus exu-
 beranti affectu gestire a periculo erepti, non tam q̄ erepti sumus, q̄ q̄ nos ita
 gesserimus, ut eripi possemus, ibi iucunda narratione recitantur, euitata peri-
 cula, repulsi casus, frustrata insidie hostium, & omnia illa studia sollicitudinis,
 quæ prudētes nos fecerat in periculo præsentis, Ita Christus quoq; gloriatur se
 se prudentem fuisse in malis ferendis, idq; diuino munere, q̄ blasphemis nō
 responderit, mortem non fugerit, & nullis uerbis aut factis moueri se permi-
 serit: dulce est enim eius meminisse quo te sentis fuisse adiutum. Inueniuntur
 sane qui cum ualent recte consulant ægrotis & extra periculum nihil non sa-
 pient, neminem non docere possint, at ubi ascendunt fluctus in cœlum & de-
 scendunt in abyssum, anima eorum in malis tabescit, turbantur & cōmouen-
 tur sicut æbri, & omnis eorum sapientiā deuoratur, ut psal. cvj. dicitur, ut ne-
 mo magis indigeat consilio, q̄ ij consiliorum principes: proinde insigniter &
 excellenter hic elucet diuina misericordia, quæ in tempore tantæ necessitatis
 prope est, & illustrat cor pavidum, inops & egenum, consilio, quod supra ro-
 gauit, dicens: Cōserua me dñe, Eo enim consilio seruat anima in medio isto
 umbræ mortis, sed & ipse quale fuerit hoc consiliū sequēte uersu dicit.

Ex ijs intelligi potest, quomodo nostra translatio ad eundem sensum que-
 at aptari, ut intellectus sit id ipsum consiliū, quo intelligat quid faciat & omit-
 tat in medio malorum, ne offendat deum, sed unde gaudeat, exulter, benedi-
 catq; dominum ereptus.

Sed quæ

Sed quid est, insuper noctibus erudierūt me renes meī qui sunt renes Cato-
sti, qui eū siue emendāt, ut Aug. legit, siue increpāt, ut nos, siue erudiant, ut
Hierony. & Hebraus: Nisi illud Apostoli Heb. v. uelit, didicit ex his quæ pro
bi causa salutis æternæ. Et illud Matth. xxvj. Spiritus quidem promptus est, ca-
ro autem infirma, licet enim esset plenus consilio, sensit tamen reluctanter
consilio naturā infirmitatis nostræ, qua lucta experimēto didicit obedire, sicut
& nos eo magis erudimur, quo tentationibus magis impetimur, si prudenter
& consule eas ferre poterimus, ut quod uidetur contra promptū cōsiliū spū-
tum facere, ubi uictum fuerit inuenitur eū magis excitasse ac uegetiorē reddi-
disse, sicut Paulus gloriatur. ij. Cor. xij. Cum infirmior fortior sum. Nam uirtus
in infirmitate perficitur. Et psal. lxxvj. Infirmata est, tu uero perfectiū eam. Ita
renes Christi, etiā si sancti & immaculati, tamē infirmi exhoruerūt quōdā pas-
sionem & mortem, cum magis uiuere & bene habere cupiat infirma carnis,
tamen hoc horrore cōsiliū cogebat magis uigilare & sollicitum esse pro
quæ dei erant, dictū est supra psal. vij. Renes significare delectationes seu tim-
concupiscibilem, quæ tristitias odit, delicias ac quietem amat, quæ in omnibus
hominibus etiam Christo facit, ut dura & amara sit passio & mors, quam spū-
tu consilij & fortitudinis oportet superari.

*Tentatio eru-
dit.*

*Renes quid
significant.*

*Tempus no-
cturnū aptū
dei operati-
onibus.*

Taulerus.

Insigniter addit noctibus, melius quæ nos, usque ad noctem, ubi licet, noctes al-
legorice possint accipi Pro aduersitatibus. Nam renes seu uis concupiscibilis, si
desint aduersitates, nihil erudiunt, quia non urget nec urgetur, ut sit propriū eius
in tētionibus erudire & excitare spiritū, tamē nos hic simpliciter sine allego-
ria tēpus nocturnū accipimus, quod aptū est paucioribus & terroribus omnibusque
dei occultis opationibus, ut sic tempus respōdeat & operi. Sic legimus Gen.
xv. post occasum solis inuasum esse Abraham tenebroso & magno horrore.
Et. xxxij. Iacob luctabat durissime cum angelo usque mane. Sic psal. sequente.
Probasti cor meū & uisitasti nocte. sicut enim nox est optimū tempus ad orā-
dum, sicut Christus frequēter orasse nocte legitur. Ita & ad meditandū & uia
diuina patiendū, sic & Christus suū pauorem cœpit cū noctis initio. Sic Iob.
iij. In horrore uisionis nocturnæ quādo solet occupare sopor hoīes, pavor te-
nuit me & tremor & omnia ossa mea perterrita sunt &c. multa in scripturis ta-
lia legim⁹. Nox em̄, quia tūc hō uacat & oīa silēt, reddit hoīem apertissimū ope-
rationib⁹ illis diuinis, hoc est passionibus internis, quæ sunt pavor & horror
mortis, quibus uehemēter eruditur spūs hoīs, si prudens fuerit & sustinuerit,
unde & in prouerbiū ista cessere pphetæ huic, qui sine dubio multa experientia
ista sibi cognita loquit, sicut dicit psal. xc. Nō timebis a timore nocturno, non
exprimens quid sit timor nocturnus, quod experientia solū cognoscatur, quod plu-
ra de istis noctibus uelit allegoricis, Tauleri sermones legat.

Prouidebam dominum in conspectu meo semper, quoniam a dex-
tris est mihi ne commouear.

Hic aperit mysteriū cōsiliū sui, pro quo dñm benedixit, scilicet quod dñm solū
pposuerit in cōspectu suo, sed talē, qui sit a dextris eius ne cōmoueat. i. ppi-
tū & misericordē. Quod principiū psalmi indicauit: Cōserua me dñe, quoni-
am speraui in te. hoc est quod in superioribus toties dictum est, neminem posse
se sustinere passionē aut mortē, nisi hoc consilio utatur, & dñm quod pōtē miser-
cordissimū sibi præfigat, sicut Sap. j. dicit, Sētite de dño in bonitate. Et psal. iij.
Multi dicūt